

prima instanță – L. Gafton

dosarul nr. 2ds-37/16

instanța de apel – N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

instanța de recurs – T. Chișca-Doneva, I. Druță, G. Stratulat,

ÎN C H E I E R E S U P L I M E N T A R Ă

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând din oficiu chestiunea privind emiterea unei hotărâri suplimentare

c o n s t a t ă

La 07 august 2014 Odainic Anatolie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Odainic cu privire la cu privire la revocarea contractului de donație și restituirea bunului donat.

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza contractului de donație nr. 4681 din 16 septembrie 2009 a donat Svetlanei Odainic 1/2 cotă-parte din apartamentul nr. 60 din str. Zelinski 44 mun. Chișinău.

Susține că întreg imobilul î-i aparține cu drept de proprietate personală, pe care l-a dobândit pînă la înregistrarea căsătoriei cu pîrîta.

După perfectarea contractului de donație însă Odainic Svetlana și-a schimbat atitudinea față de reclamant, iar din aprilie 2014 a manifestat un comportament neadecvat pentru o soție, din care considerente a fost forțat să plece din apartament, iar pîrîta a rămas să locuiască în imobil cu concubinul său.

Prin prezenta acțiune reclamantul invocă revocarea donației prin prisma art. 835 Cod civil, care stabilește că donația poate fi revocată dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei rude apropiate a acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingraturitudine gravă sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

Fiind un contract unilateral, contractul de donație pur gratuită nu generează obligații în sarcina donatarului, ci numai o îndatorire legală, numită „de recunoștință”. Mărind patrimoniul donatarului din contul patrimoniului său cu titlu gratuit, donatorul este în drept să aștepte din partea donatarului dacă nu o recunoștință, atunci cel puțin loialitate, manifestată prin abținerea de la săvîrșirea unor fapte necorespunzătoare față de donator. Articolul comentat instituie dreptul donatorului de a revoca donația pentru

ingraturitudine, adică în cazul lipsei de recunoștință manifestată de donatar pentru gratificarea înfăptuită prin intermediul contractului de donație.

Alin.1 stabilește expres și exhaustiv temeiurile de revocarea a donației pentru ingraturitudine.

Revocarea donației pentru ingraturitudine reprezintă comiterea de către donatar a altor fapte ilicite față de donator sau rudele apropiate ale acestuia, care atestă o ingraturitudine gravă. Aici se încadrează oricare faptă ilicită, manifestată în forma de agresiuni la sănătatea sau integritatea corporală, injurii, insulte, jigniri făcute în adresa donatorului sau a rudelor sale menționate și care dă dovadă de o ingraturitudine gravă. Deoarece legea nu menționează exhaustiv faptele ilicite care denotă o ingraturitudine gravă, aprecierea acestora va fi făcută de instanța de judecată.

Un alt temei de revocare a donației pentru ingraturitudine prevăzut de lege reprezintă refuzul nemotivat al donatarului de a oferi donatorului întreținerea datorată. Pentru a putea aplica norma respectivă, contractul de donație nu trebuie să conțină obligația donatarului de întreținere, or în acest caz suntem în prezența contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață (art. 839-846) sau a contractului de rentă, cu plata rentei în natură (art.847).

Alin.2 al articolului comentat se referă la consecințele juridice ale revocării donației pentru ingraturitudine, lăsând la discreția donatorului de a cere restituirea bunului donat sau a contravalorii acestuia. Revocarea pentru ingraturitudine este recunoscută ca o restituire a darului cu caracter de sancțiune civilă și nu o rezoluțiune a contractului, ca în cazul revocării donației condiționate (art.834). În relațiile dintre părțile contractului de donație revocarea pentru ingraturitudine produce un efect retroactiv. Donația se consideră a nu fi existat și din acest considerent donatarul este obligat să restituie bunul donat. Deoarece revocarea donației pentru ingraturitudine reprezintă o sancțiune personală împotriva donatarului, aceasta (revocarea) nu va produce efecte asupra drepturilor terților.

Termenul de prescripție pentru revocarea donației pentru ingraturitudine este stabilit de 1 an din momentul când donatorul a aflat despre comiterea faptei ilicite care reprezintă temei de revocare. În cazurile când donatarul a comis în mod succesiv mai multe fapte ilicite pentru care se poate cere revocarea donației, calcularea termenului se va face din momentul când donatorul a aflat despre ultima.

Alin. 4 stabilește cercul de persoane de la care se poate de revocat și care pot cere revocarea donației pentru ingraturitudine. Acțiunea în revocare este o acțiune strict personală, or doar donatorul este în drept să aprecieze ingraturitudinea donatarului și să-l ierte pentru fapta comisă. Pornind de la aceasta, doar donatorul este în drept de a cere revocarea donației pentru ingraturitudine.

Deoarece revocarea donației pentru ingraturitudine reprezintă o sancțiune civilă, ea poate fi aplicată doar persoanei vinovate de săvârșirea ei, iar moștenitorilor nu li se poate imputa vina donatarului.

Cere Odainic Anatolie revocarea contractului de donație nr. 4681 din 16 septembrie 2009 încheiat cu Svetlana Odainic, restituirea de către pîrîtă a bunului donat și anume a 1/2 cotă-parte din apartamentul nr.60 din str. Zelinski 44 mun. Chișinău, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului de proprietate a Svetlanei Odainic asupra 1/2 cotă-parte din apartamentul litigios.

Prin hotărîrea Judecătoriai Botanica mun. Chișinău din 29 iulie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, a fost admis apelul apel declarat de Odainic Anatolie, casată integral hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 29 iulie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă, a fost revocat contractul de donație nr.4681 din 16 septembrie 2009 prin care Odainic Anatolie a donat lui Odainic Svetlana 1/2 cotă-parte din apartamentul nr. 60 din str. Zelinski 44 mun. Chișinău.

La 19 februarie 2016 Odainic Svetlana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau restituirea pricinii spre rejudecare.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2016, recursul declarat de Odainic Svetlana a fost considerat inadmisibil.

La 10 mai 2016, deci pînă la adoptarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 11 mai 2016, avocatul Covaliov Natalia a depus o cerere, prin care a solicitat în temeiul art. 90 și art. 94 CPC încasarea cheltuielilor de judecată de la Odainic Svetlana în beneficiul lui Odainic Anatolie în sumă de 5000 lei.

Studiind cererea avocatului Covaliov Natalia în raport cu materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 250 alin. (1) lit. c) CPC, instanța care a pronunțat hotărârea poate, din oficiu sau la cererea participanților la proces, să emită o hotărâre suplimentară dacă nu a rezolvat problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată.

Cu referire la norma enunțată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că din conținutul cererii avocatei Covaliov Natalia de la f.d. 185 nu rezultă dacă suma de 5000 lei constituie cheltuieli suportate pentru întreg procesul civil sau doar pentru instanța de recurs. Or, legislația de rigoare, în special Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 28 iunie 2004, cu modificările ulterioare, indică la pct. 21 și 21¹ că obligația de a se pronunța în privința repartizării cheltuielilor de judecată revine nu numai instanței de fond, dar și celei de apel, recurs și revizuire (art. 94 al. (3) CPC). În acest sens însă, partea interesată ar putea solicita plata pentru asistență juridică și în cererea de recurs, precum și în referințele la acestea, cu justificările de rigoare.

Totodată, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor urmează a fi prezentată și listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Rigorile în cauză însă nu au fost respectate de partea care a avut câștig de cauză.

Ba mai mult, ordinul de încasare a numerarului în sumă de 5000 lei de la f.d. 184, a fost achitat de Surcova Eugenia, care a avut calitatea de martor în pricina dată (f.d.105-106).

Astfel, din considerentele menționate, avînd în vedere că instanța de recurs la adoptarea încheierii din 11 mai 2016 nu s-a expus și asupra cererii avocatei Covaliov Natalia cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, prin prisma art. 250 CPC urmează a fi pronunțată o încheiere suplimentară de respingere a cererii date.

În conformitate cu art. art. 250, art. 269-270 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge cererea avocatului Covaliov Natalia, în interesele lui Odainic Anatolie, cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii) lei.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat